

INFORMÁCIÓK

Jelentés az MTA Pedagógiai Bizottsága 1994. évi tevékenységéről

Az 1994. évet jelentős országos politikai és tudománypolitikai események jellemezték. Legfontosabb ezek közül az országos választás és az új akadémiai törvény elfogadása volt.

Az MTA Pedagógiai Bizottsága tevékenysége során arra törekszik, hogy folyamatosan részt vegyen a Magyar Tudományos Akadémia életében, közösen kialakított állásfoglalásaival képviselje a neveléstudományt, a felsőoktatást, ellássa a neveléstudományok professzionális érdekeinek védelmét, illetve ennek megfelelően befolyásolja a felső- és a közoktatásra irányuló törvényhozási munkát. Emellett hagyományaihoz híven felolvasó üléseken vitatja meg a neveléstudomány egyes fontos kérdéseit. Mindezek következtében az 1994-es naptári évben még a korábbiaknál is gyakoribb ülésekre, konzultációkra, munkamegbeszélésekre került sor.

1994-ben – az MTA más szervezeteihez hasonlóan – területünkön is választásokra került sor. Az új Pedagógiai Bizottságot a neveléstudomány minősítettjei kétfordulós titkos szavazás után közgyűlésen választották meg. Újraválasztották a Pedagógiai Bizottság elnökét, alelnökét és titkárait (a fenti sorrendben: *Báthory Zoltán, Ballér Endre, Forray R. Katalin, Pukánszky Béla*), a Magyar Pedagógia főszerkesztőjét (*Csapó Benő*). A bizottság létszáma 27 főre növekedett.

Egy további kérdésről is kezdeményezett közvéleménykutatást a Pedagógiai Bizottság: a neveléstudomány doktorai közül akadémiai levelező tagságra való jelölés tárgyában. Nem a bizottságon múlt, hogy a neveléstudománynak ismét nem sikerült levelező tagot juttatnia a Magyar Tudományos Akadémia testületébe.

A Magyar Tudományos Akadémia 1994. őszi közgyűlésén a neveléstudományt – jelölés, illetve titkos választások nyomán – *Ballér Endre, Báthory Zoltán és Nagy József* képviselte.

A neveléstudományi kutatómunka védelme és a tekintélyének növelése érdekében az MTA Pedagógiai Bizottság ülésein vendégül látta a Művelődési és Közoktatási Minisztérium vezető tisztviselőit: januárban mások mellett *Kálmán Attila* politikai államtitkárt és *Szemkeő Judit* államtitkárt, áprilisban *Mádl Ferenc* minisztert, szeptemberben *Fodor Gábor* minisztert. A megbeszéléseken az oktatásügyi kutatások akadémiai belüli helyzetét, az egyetemi és az intézeti kutatások és kutatók szakminisztériumi támogatásának problémáit, a felső- és közoktatáspolitikai távlati fejlesztésének kérdéseit vitatták meg a résztvevők.

Az 1994. évi kétnapos felolvasó ülésre – amelyet a bizottság hagyományosan valamely fővároson kívüli egyetemi székhelyen szervez – a Debreceni Akadémiai Bizottság és a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Tanszéke támogatásával Debrecenben került sor. Az ülés központi kérdése az autonómia volt (iskolai, tanári, egyetemi). A kérdést hazai és nemzetközi összehasonlításban tárgyalta a bizottság külföldi szakemberek meghívásával.

A bizottság további ülésein egyebek között állásfoglalásokat alakított ki doktori minősítési kérelmek tárgyában, meghallgatta az OTKA-kutatások helyzetéről szóló beszámolót, megvitatta akadémiai kiadványaink (Magyar Pedagógia és a régóta függőben lévő könyvsorozatunk) problémáit, meghallgatta az albizottságok munkájáról szóló beszámolókat. Itt említjük, hogy tanácskozásaink állandó résztvevője *Farkas*

Információk

László, az MTA Történeti és Filozófiai Tudományok Osztályának titkára, aki ismereteivel és tapasztalataival folyamatosan segíti munkánkat.

Az MTA Pedagógiai Bizottság albizottságai közül különösen a neveléstörténeti működött – hagyományosan – sikeresen. A felnőttnevelési, a didaktikai albizottság is sikeres évről számolt be, míg a többi albizottság szervezési és egyéb gondokkal küszködik.

A Pedagógiai Bizottság 1994-ben fokozott mértékben törekedett arra, hogy partnerként együttműködjön más akadémiai bizottságokkal, kutatóhelyekkel, egyetemekkel. Az említett debreceni kétnapos felolvasó ülésen kívül részt vett A modernizáció és demokratizálás a közoktatásban címmel az Oktatókutató Intézettel és az Országos Közoktatási Intézettel Lillafüreden szervezett konferencián, Közoktatásunk fejlesztési koncepciójáról (írták: *Halász Gábor* és *Timár János*) az MTA Munkatudományi Bizottsággal szervezett vitán az MTA központi épületében, a Magyar Pedagógiai Társasággal folyamatosan együttműködött, különösen a Nevelésügyi Kongresszus utómunkálataiban, a neveléstörténeti albizottság pedig a Magyar Pedagógiai Társaság neveléstörténeti albizottságával együtt rangos bel- és külföldi résztvevőkkel A zsidó iskolaügy története Magyarországon címmel szervezett tanácskozást Budapesten.

Az MTA Pedagógiai Bizottság 1994. évi utolsó ülésén a következő évi programokkal kapcsolatban fogadott el javaslatot. A neveléstudományok általános helyzetén kívül előreláthatólag foglalkozni kell majd a NAT, az oktatással kapcsolatos törvények, illetve az oktatás távlati fejlesztési koncepciójának kérdéseivel.

Forray R. Katalin

Pukánszky Béla